

Dato: 26. oktober 2018

Fra/til: 11.00 – 12.30

Referent:

[Redacted]

Møteleder: Eli Telhaug

Til stede:

Fra Arbeids- og sosialdepartementet

Eli Telhaug, departementsråd; Ulf Pedersen, ekspedisjonssjef; Einar Skancke, ekspedisjonssjef; Espen Opjordsmoen, avdelingsdirektør; Dagfinn Hansen, avdelingsdirektør; Odd Wålengen, avdelingsdirektør; Solgunn Tverfjell, avdelingsdirektør; [Redacted], seniorrådgiver; [Redacted] (referent), seniorrådgiver; [Redacted] (referent), seniorrådgiver

Barne- og likestillingsdepartementet

Emma C. Jensen Stenseth, konstituert ekspedisjonssjef og Per Jakob Tehel, fagdirektør

Fra Arbeids- og velferdsdirektoratet

Sigrun Vågeng, arbeids- og velferdsdirektør; Grete Øwre konst. styringsdirektør, Kjell Hugvik arbeids- og tjensteddirektør; Jonas Slørdahl Skjærpe; IT-direktør; Kjersti Monland ytelsesdirektør; Yngvar Åsholt kunnskapsdirektør; Haakon Hertzberg seksjonsjef; Tor Sandvik seksjonsleder

Fraværende:

Kopi: Riksrevisjonen, Barne- og likestillingsdepartementet

Referat etatsstyringsmøte 26. oktober - 2. tertial 2018

1. Aktiviteter og resultater 2. tertial 2018

Overordnet vurdering fra direktoratet

Arbeids- og velferdsdirektoratet presenterte resultatene for 1. tertial 2018, med særlig oppmerksomhet mot vesentlige avvik og risiko. Deres vurdering er at resultatene stort sett er bedre enn eller på linje med samme periode i fjor. Ungdomsledigheten synker. Det forventes måloppnåelse på dagpengeområdet i løpet av året.

Det er høy omstillingstakt i etaten, og 180 NAV-kontor er involvert i interkommunalt samarbeid eller sammenslåing.

Vurdering av måloppnåelsen under spesifikke mål

Flere i arbeid, herunder langtidsledige, personer med nedsatt arbeidsevne og gjennomføring av dialogmøte 2

Overgangen til arbeid har økt for personer som er registrert som arbeidssøkere i NAV. For personer med nedsatt arbeidsevne har antallet som går til jobb økt, mens andelen med overgang til jobb har gått ned. Direktoratet viste til at flere går til uføretrygd og flere trenger mer bistand for å komme i arbeid. Direktoratet pekte på at dette antakelig henger sammen med omleggingen av AAP, og spesielt innstramningen i muligheten til å få forlenget AAP-periode som gir behov for en stor mengde vedtak i 2018. Direktoratet forventer på denne bakgrunn at resultatene vil bli bedre når det nye AAP-regelverket har satt seg. Et lavere antall på AAP vil gi bedre muligheter til å styrke innsatsen mot personer med nedsatt arbeidsevne.

58 prosent av AAP-mottakerne er enten i arbeid eller i tiltak ved 26-ukers tidspunktet. Andelen som har et aktivt arbeidsforhold har økt til 46 prosent.

Når det gjelder markedsarbeidet, understreket direktoratet at området er styrket med flere markedskontakter, og at det er tilsatt flere jobbspesialister i NAV.

For sykmeldte med arbeidsgiver har 68 prosent av gruppen deltatt i et *dialogmøte 2* innen 26 uker, og antall møter som er gjennomført innen 26 uker, er litt lavere enn før. Direktoratet nevnte at det er en utfordring å få til effektiv samhandling med leger og arbeidsgivere, men at det arbeides med dette.

Departementet understreket at det er vesentlige avvik som skal vektlegges i rapporteringen for 2. tertial, og sa seg godt fornøyd med resultatene og etatens innsats for å få flere i arbeid, med fokus på prioriterte grupper, økt overgang til arbeid og redusert ledighet. Når det gjelder unge er dette en gruppe det er viktig å følge med på, med sikte på om det er mulig å bedre resultatene ytterligere på sikt. Tilsvarende gjelder for langtidsledige og innvandrere som er grupper som har risiko for varig utestengelse fra arbeid. Også når det gjelder markedsarbeid og arbeidsgivertjenester ser vi at det jobbes godt og at det er iverksatt en rekke initiativ og aktiviteter både på landsbasis og lokalt. Det er viktig å følge med på dette fremover for å legge til rette for at det gode arbeide som etaten gjør kommer til uttrykk i resultater over tid.

Departementet antok også at forklaringen på økningen i personer med nedsatt arbeidsevne, kan være en opphopning av AAP-mottakere som følge av innstramningen i AAP-regelverket. Direktoratet antar dette er en pukkeeffekt som sannsynligvis vil avta gradvis. Departementet ville vite om det kan sies noe om når reduksjonen vil kunne komme. Direktoratet antar at bedringen vil komme et stykke ut i neste år.

Departementet mente at det ikke er noe stort avvik at færre dialogmøte 2 blir avholdt innen 26 uker, i og med at andelen som er avholdt etter 26 uker har økt noe. Det ble likevel stilt spørsmål om en slik forsinkelse skaper problemer videre ut i helseløpet.

Direktoratet mente at det aller viktigste er at møtene blir gjennomført, men at det er et mål å gjennomføre innen fristen, fordi dette gir bedre løp for den enkelte.

Gode levekår for de vanskeligst stilte, herunder aktivitetshjelpemidler

Direktoratet viste til at utfordringene med å holde rammen for aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år, i hovedsak skyldes at tidsintervallet mellom vedtak og utbetaling er svært langt. Det er estimert at rammen overskrides med 7,4 mill. kroner i 2018. Innvilgelser ble stoppet i september 2018.

Ordningen er vanskelig å styre, og det medfører at midlene ikke fordeles jevnt gjennom året. De som er tidlig ute med å søke om midler, får støtte nesten uten unntak, mens de som søker sent på året gjerne får avslag da midlene vil være oppbrukt, uten at dette i tilstrekkelig grad er basert på en tilstrekkelig vurdering av søknadene fra den enkelte bruker. Direktoratet foreslår at ordningen evalueres med mål om å finne løsninger som kan fungere bedre.

Departementet presiserte betydningen av å sikre kostnadskontroll, slik at en ikke enda en gang ender i en situasjon med overskridelse. Departementet sa seg samtidig enig i at innretningen av ordningen bør vurderes på nytt, og viste til at departementet alt har signalisert dette overfor Stortinget.

Sikre økonomiske rettigheter gjennom god ytelsesforvaltning, herunder klage- og ankebehandling, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd

Det er bedre måloppnåelse totalt sett på ytelsesområdet. Saksbehandlingstidene er samlet sett fire prosentpoeng bedre i 2. tertial 2018 sammenliknet med 2. tertial 2017. Det er en sunnere total saksportefølje på utlandsområdet. Likevel er det et avvik på vesentlige og store livsoppholdsytelser. Det er utfordringer med saksinngang og saksbehandlingstider på områdene klager og anker, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Utfordringene på disse tre områdene skyldes i stor grad innstramningene i regelverket om AAP. Flere får avslag på AAP fordi varigheten utløper, og da søker de uføretrygd og får avslag. Det medfører at flere klager. 85 pst. av søknadene blir innvilget, men det blir klaget på halvparten av avslagene.

Inngangen av klage- og ankesaker øker og det er også en økning i antall saker over ytre grense. Økt saksinngang medfører at klageinstansen ikke er i stand til å ta unna restanser selv om innsatsen på området er blitt styrket med dette for øye. Selv om klageinngangen øker, er omgjøringsprosenten relativt stabil i klageinstansen. Direktoratet har satt i verk tiltak for å redusere omgjøringen i 1. instans. Direktoratet vurderer også tiltak som kan øke brukernes forståelse av vedtaket og hvilke vurderinger det bygger på. Håpet er at dette kan redusere klageinngangen. Det er også en utfordring med søknader som blir avslått som følge av manglende dokumentasjon da dette ikke er en avslagsgrunn etter lovverket.

Departementet ba direktoratet gi en vurdering av når situasjonen vil normalisere seg på AAP- og uføreområdet. Direktoratet regner med at for AAP vil saksinngangen bli redusert etter sommeren 2019. For uføretrygd ser ikke direktoratet for seg at det vil skje noen vesentlig bedring i overskuelig framtid. Departementet ba direktoratet om å arbeide videre med analyser av omgjøringene.

Det er også store restanser og svak systemstøtte på området medlemskap. Dette vil være tema på særmøte i desember.

Status for:

- VTA

Direktoratet orienterte om at en ny kravspesifikasjon for VTA er under utarbeidelse. Kravspesifikasjonen omhandler krav til tiltaksarrangør om rutiner, faglig innhold, metoder og rapportering og skal bidra til at tiltaksdeltakerne ytes en tjeneste med en avtalt kvalitet. Den nye kravspesifikasjonen legger sterkere vekt på bruk av ordinært arbeidsliv, kvalifisering til reelle arbeidsoppgaver og brukervedvirkning. ASVL og Arbeid og inkludering har vært involvert i og gitt innspill til utarbeidelse av kravspesifikasjon. Departementet sa seg fornøyd med dette.

Deretter kom departementet inn på status knyttet til bruk av bevilgningen i 2018 til VTA-tiltaket. Departementet påpekte betydningen av å nytte bevilgningen til VTA fullt ut, og viste i den forbindelse til den forutgående dialogen med direktoratet om dette. Departementet sa seg fornøyd med direktoratets orientering om at det ikke lå an til et mindreforbruk knyttet til bevilgning til VTA-tiltaket for 2018. Prognosen er at midlene på Kap 634, post 77 vil bli brukt i sin helhet.

- Ungdomsinnsatsen

Direktoratet understreket at ungdomsinnsatsen har høy prioritet og at kompetansen ved kontorene blir stadig bedre. Dette har gitt gode resultater. I perioden januar-august var 83 prosent enten i en aktivitet, hadde fått et tilbud om aktivitet eller satt til forsterket oppfølging av NAV, eller var i medisinsk behandling. Det ble opplyst at en stor del av de unge som er i aktivitet ved åtte-ukers tidspunktet, er deltakere i et statlig arbeidsrettet tiltak. Videre at for ungdom uten fullført utdanning er det et mål å ta i bruk bedre tilpassede opplæringstilbud, og at det har vært en jevn økning i bruk av opplæringstiltak. Bruk av lønnstilskudd for unge under 30 år har de siste årene hatt en positiv utvikling.

På spørsmål fra departementet om de med standard innsatsbehov eller som ikke har behov ved 8-ukers grensen også blir ivarettatt, understreket direktoratet at alle som er innmeldt som arbeidssøkere vil få oppfølging, og at innsatsbehovet vurderes hvis de ikke får jobb. Det ble opplyst at det ikke er registrert noen klager på manglende tilbud på dette området.

- Arbeidet med inkluderingsdugnaden

Direktoratet informerte om at inkluderingsdugnaden ble lansert i slutten av juni, og at arbeidet er godt i gang. Det er kommet til 35 nye markedskontakter på landsbasis, og

det gis gode tilbakemeldinger på dette. Det er gitt tydelig signal om at inkludering skal skje nærmest mulig arbeidsgiverne. Det er signert nasjonale intensjonsavtaler med flere store virksomheter, men det er nødvendig at flere deltar i dugnaden.

Videre arbeides det med å styrke samarbeidet med helse- og utdanningssektorene. Det ble påpekt at helse- og utdanningssektorens ansvar må tydeliggjøres. Å løse helseutfordringer og kvalifisering er helt avgjørende for å lykkes med inkluderingsdugnaden. Dette vil bli tatt opp i egnede fora.

Departementet er svært tilfreds med arbeidet med inkluderingsdugnaden, og merket seg utfordringene mot helse- og utdanningssektoren. Det vil bli diskutert videre hvordan denne utfordringen kan følges opp.

- Pilot - gjennomsnittlig saksbehandlingstid som måleverktøy

Direktoratet orienterte om sitt arbeid med overgang fra å benytte normert tid til å benytte gjennomsnittlig saksbehandlingstid som styringsparameter. Direktoratet ønsker å gå over til å styre på gjennomsnittlig saksbehandlingstid da det er enklere å kommunisere og gir bedre insentiver til å behandle saker uansett alder/liggetid.

Departementet stiller seg bak direktoratets vurdering, men anfører at det må vurderes hvordan gjennomsnittlig saksbehandlingstid kan utformes som styringsparameter, og at det fortsatt må være fokus på de eldste sakene gjennom å måle ytre grense eller tilsvarende.

2. Status for arbeidet med implementering av personvernforordningen

Direktoratet gav en utfyllende orientering om hvordan de arbeider med området. Arbeidet har vært omfattende og krevende, og det har vært nødvendig med stramme prioriteringer om hvordan det skal jobbes med de ulike problemstillingene som GDPR reiser. Det har vært behov for å utarbeide et styringssystem og rutiner for internkontroll. Videre har det vært en stor jobb å få oversikt over behandlingen av personopplysninger og lage retningslinjer for systematisk sletting. Det har også vært et viktig arbeid å etablere nye innsynsløsninger på Ditt NAV mv. Det har vært nødvendig med et avklaringsarbeid for å fastsette hva en personopplysning er, og hvilke stillinger som behandler personopplysninger.

Direktoratet har også arbeidet med tiltak for å ivareta registrertes rettigheter; rett til korrigering, innsigelsesrett, sletting ved forespørsel, etc. Det kan gjelde om et innsyn gjelder hele sakskomplekset til en bruker eller bare det som gjelder en enkelt ytelse, om ansvaret skal være delegert eller skal være sentralisert etc.

Arbeidet krever utvikling av metoder, maler, veiledere og IKT-løsninger som ivaretar personvern på en god måte. Direktoratet har de siste to årene jobbet med maskering av produksjonsdata slik at man i størst mulig grad kan benytte syntetiske data ved testing i

utviklingsarbeidet. Datatilsynet er godt fornøyd med denne løsningen og bruker NAV som eksempel for hvordan slikt arbeid kan gjøres.

Direktoratet påpeker at tilstrekkelige hjemler for helautomatisering ikke alltid er på plass i eldre regelverk, og at det er stor forskjell på regelverkene. Mens folketrygdloven er godt tilrettelagt for helautomatisering, er det på dette feltet store mangler i Arbeidsmarkedsloven.

Departementet sa seg fornøyd med direktoratets arbeid på området.

3. Saker fra Riksrevisjonen

Kort om status for og håndtering av Riksrevisjonens merknader for regnskapsåret 2017 (Dokument 1 (2018-2019))

1. *Sikring mot dataangrep i arbeids- og velferdsetaten.* Status i arbeidet med oppfølging av Riksrevisjonens funn om manglende dokumentert oversikt over det samlede bildet av risiko og sårbarheter

Direktoratet opplyste at de har styrket systematiseringen av sikkerhetsarbeidet, og at de gjennomgår og forbedrer planer og rutiner jevnlig. Direktoratet har videre tydeliggjort ansvaret for samlede risikovurderinger og øker kompetansen og kapasiteten på dette området. Alvorlige avvik ble lukket mens revisjonen pågikk. Enkelte avvik blir lukket ved å innføre nye versjoner av mobilitetsløsning og Citrix-løsning. Dette vil være på plass i løpet av 2018.

2. *Anskaffelser av hjelpemidler i arbeids- og velferdsetaten*

Direktoratet opplyser at det var spesielt for 2017 at mange avtaler ble forlenget. Det er utlyst anbud på kalendere og planleggingssystemer. Arbeidet med å konkurranseutsette optiske hjelpemidler og belysning er under utredning. Direktoratet vurderer at det ikke er hensiktsmessig å ha rammeavtale for alle produkter.

3. *Uføreforhøret fra 2015*

Direktoratet opplyser at mottakere av uføretrygd som kan klare å jobbe noe, alltid vil motta arbeidsrettet bistand fra etaten dersom de søker bistand til å utnytte arbeidsevnen. Det er prioritert å gi arbeidsrettet oppfølging av brukerne før de har fått innvilget uføretrygd. Etaten har de siste årene hatt bedre kontakt med arbeidsgivere, og det er avgjørende for å få flere i arbeid

4. *Riksrevisjonens undersøkelse av forvaltning og bruk av arbeidsmarkedstiltak i NAV (Dokument 3:5 (2017-2018)).* Direktoratets oppfølging av kravene i 3. supplerende tildelingsbrev

Direktoratet påpeker at de er godt i rute med å følge opp denne revisjonen. En oppløsning av binding på rammer og antall plasser har gjort det enklere å tilpasse tiltak til brukernes behov. Direktoratet påpeker ellers blant annet at

- bruk av digital aktivitetsplan øker

- kvalitetsoppfølging av leverandører gjennomføres
- bedre støtte og verktøy til NAV-veilederne blir utarbeidet
- NAV bidrar til økt kunnskapsutvikling i bruk av tiltak
- Det er stor oppmerksomhet mot å gi tettere arbeidsrettet oppfølging av brukere med behov for NAVs bistand og øke samarbeidet med arbeidsgiverne
- Nytt regelverk og økte ressurser til oppfølging vurderes til å bidra til styrket oppfølging også av tiltaksdeltakere

5. Lavinntekt og levekår i Norge - Tilstand og utviklingstrekk - 2018

Direktoratet redegjorde for rapportens innhold. Over tid har inntektsulikhetene i Norge økt ved at inntekten til de øverst i inntektsfordelingen har økt mest. I 2016 var det imidlertid en nedgang i realinntekten for alle husholdninger. Det er flere med lavinntekt i alle aldersgrupper under 67 år. Det er flere barn i husholdninger med lavinntekt, og dette gjelder særlig barn med innvandrerbakgrunn.

Begge departementene er fornøyd med rapporten. Det er en nøytral gjennomgang som gir god og nyttig informasjon og et tydelig og samlet inntrykk av utviklingen på området. Det ble spurt om rapporten vil bli benyttet i den kommende ulikhetsmeldingen, men dette var ikke diskutert

6. Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.